

Módszertani útmutató az elavult ingatlan-nyilvántartási térképek korszerű technológiákkal végzett felújításához

Készült a Magyar Mérnöki Kamara Geodéziai és Geoinformatikai Tagozatának gondozásában, a 2020. évi Feladat Alapú Pályázatok pénzügyi keretéből.

A kiadvány a Magyar Mérnöki Kamara tulajdona. Másolása, teljes terjedelmében való közzététele csak a Kamara engedélyével lehetséges. Minden jog fenntartva.

Szerzők:

Holéczy Ernő

Oláh Róbert

Dr. Siki Zoltán

Dr. Takács Bence

Dr. Tóth Zoltán

Varga Tibor

Lektorálta:

Dr. Rózsa Szabolcs

Bevezetés

- Ingatlan-nyilvántartási térképek egy része nagyon elavult
- Felmérésük 100-120 éve történt
- Felújítások 50-60-70-es évek – csak romlott a minőség
- 207/1962./T.6./ ÁFTH sz. utasítás, 209/1962./T.9./ ÁFTH sz. utasítás

„A természetben mért és térképről leolvasott vizsgálati méretek közötti megengedett legnagyobb eltérés

1. a földrészletek határvonalai vagy épületek között 2 öl
2. művelési ágak határvonalai vagy épületek között 3 öl.”

- BEVET digitalizálások (2000-es évek)

Monitoron vékony vonalak, de valójában több méteres eltérések is lehetnek

“207-es” térkép részlete az e-közműből

Jogi és szakmai háttér (Fttv.)

- 2012. évi XLVI. törvény a földmérési és térképészeti tevékenységről (Fttv.)
  - földmérési alaptérképek készítése állami alapfeladat
  - állami térképi adatbázisok kötelező használata
    - térinformatikai rendszerek geometriai alapjainak biztosítása (pl. e-közmű, önkormányzati nyilvántartások, közlekedés, hírközlés stb.)
- 12. § (2) *Új, helyszíni felmérésen alapuló állami földmérési alaptérképi adatbázis előállításakor minden esetben - **térképfelújításnál szükség szerint** - a földrészletek határvonalát elhatárolással kell megállapítani. **Az elhatároláshoz távérzékelési adat is felhasználható.***

TANULMÁNYUNK ERRE A RENDELKEZÉSRE ÉPÜL

Jogi és szakmai háttér (további szabályzók)

- 15/2013. (III. 11.) VM rendelet – alappontsűrités, részletmérés
- 8/2018. (VI. 29.) AM rendelet – elsősorban a kódolás
- 399/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet – légi távérzékelés engedélyezése
- 29/2014. (III. 31.) VM rendelet – távérzékelés állami átvételi vizsgálata
- 4/1998. (I. 16.) Korm. rendelet – légtér igénybevétele

- MSZ 7772-1 Digitális térképek szabvány (DAT), DAT.1., DAT.2. szabályzatok

- Régi utasítások a kataszteri térképek felújítására (pl. 207/1962./T.6./ ÁFTH sz. utasítás a földrendezéssel nem érintett területek földnyilvántartási adatainak rendezéséről)

Cél

- Korszerű adatnyerési technológiák vizsgálata, használhatósága
  - UAV légi fotogrammetria (pontfelhő, digitális ortofotó)
  - Mobil mérőrendszerek (pontfelhő)
  - Statikus lézerszkennerek (pontfelhő)
- Egy kis belterületi fekvésen a felújítási munkafázisok elvégzése
- Hatékony, kevésbé költséges, de műszakilag megfelelő térképfelújítási technológia kialakítása
- Új állami térképkészítési munkák generálása

Több, mint 10 éve nem készült új földmérési alaptérkép hazánkban!

Célközönség

- Állami térkép készítési munkákban résztvevő mérnökök
  - vállalkozói oldal
  - átvevői oldal
- Döntéshozatalt támogató, előkészítő szakemberek
- Elsősorban módszertani útmutató
- Konkrét jogszabályi javaslatokat nem fogalmaztunk meg
- Kétkedő kollégák meggyőzése: mi is kétkedve kezdtünk bele

Felhasznált technológiák rövid bemutatása

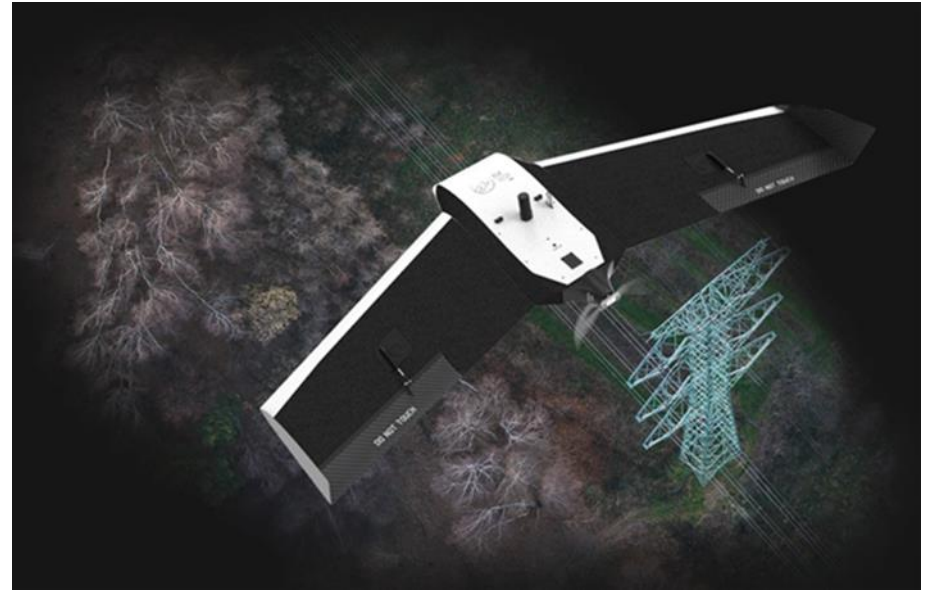
- Földi felmérés (mérőállomás, GNSS)
- Légifényképezés alapfogalmai
- Pilóta nélküli légi járművek
  - DJI Phantom 4 Pro
  - Birdie Geo+
- Fotogrammetriai feldolgozó szoftverek
  - 3DSurvey (pontfelhő, felületmodell és ortofotó készítés)
  - Agisoft Metashape (pontfelhő, felületmodell és ortofotó készítés)
- Mobil térképezés
  - Leica Pegasus One MMS rendszer
- Földi lézerszkennerek
  - Leica C10
  - Leica P40
  - Leica Cyclone feldolgozó szoftver
- Pontfelhő kiértékelő szoftverek
  - Point Cloud Scene (PCS)
  - CloudCompare (CC)
- Javasolt hardver eszközök

Pilóta nélküli légi járművek

DJI Phantom 4 Pro

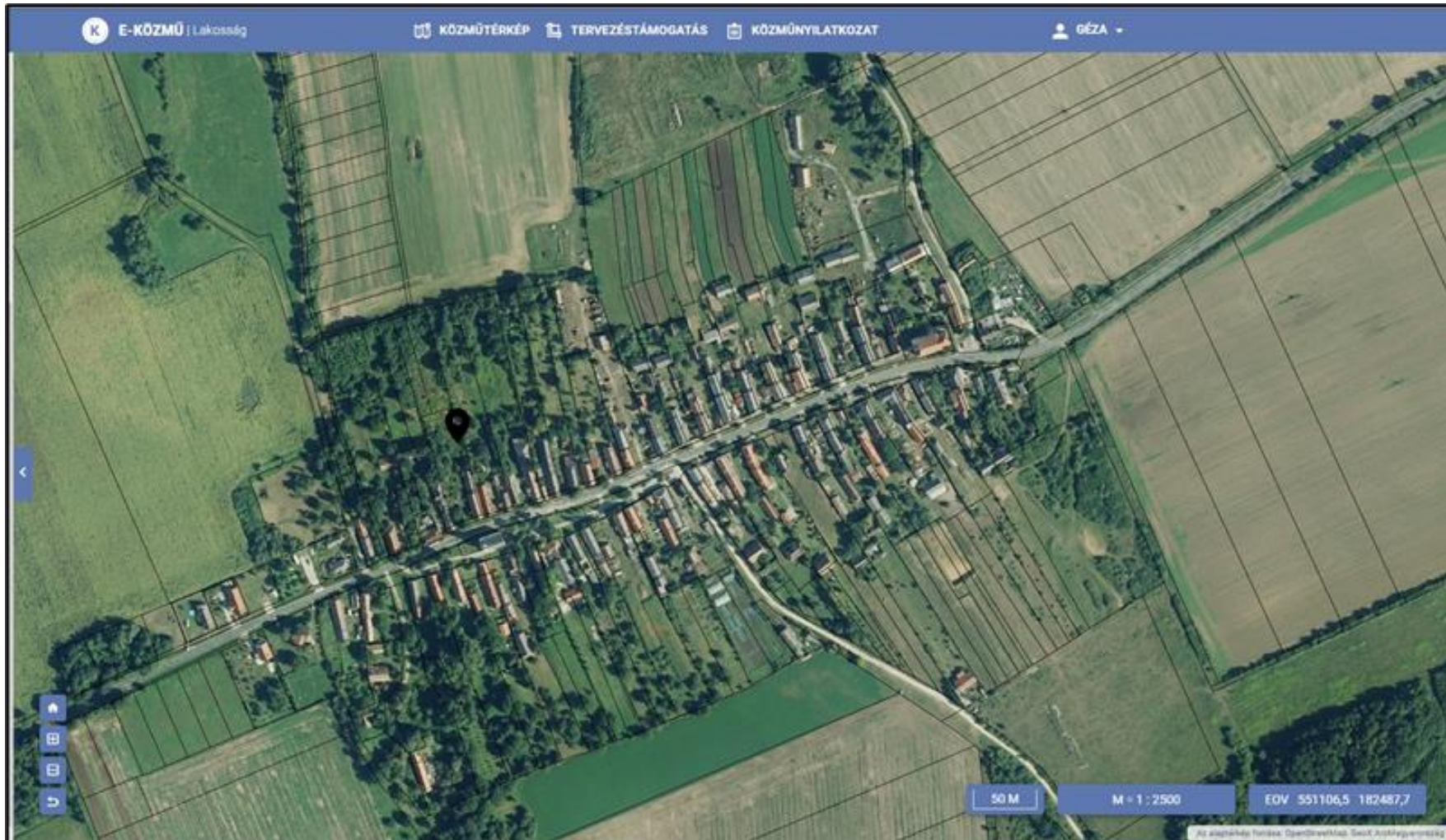
Birdie Geo+

Barnag község bemutatása

- Veszprém megye, Nagyvázsony közelében
- Belterülete 25 ha
- Jellemző az oldalhatáros beépítés, főépületek az utcafronton
- Közös udvar, épületek önálló hrsz-on
- Hátsó kertek külön hrsz-on
- Eredeti felmérés 1925-ben
- Felújítás 1977-ben, 40837/1973.OFTH. számú szabályzat (F.1. szabályzat)
- Maradt az 1:2880 méretarány, a korábbi tartalmat átvették
- BEVET digitalizálás 2007-ben

Barnag az e-közműből

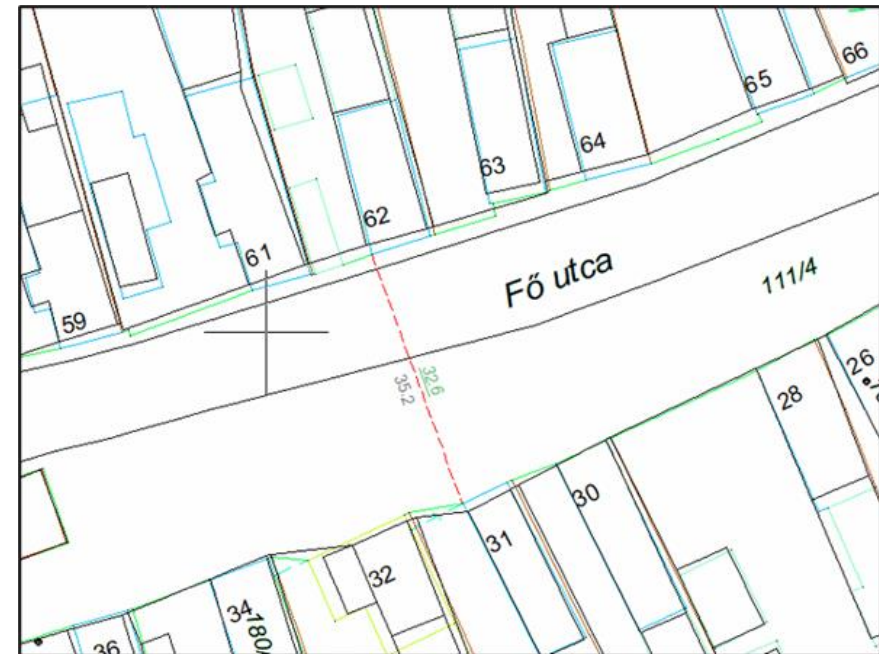

Miért Barnag?

1925-ben felmérve

Más munkákból ismert eltérések

Előkészítés

- Repülési engedély beszerzése
  - Eseti légtér engedély kérelem HM Állami légügyi főosztály, február 27.
  - Engedélyt megkaptuk: március 12.
  - Engedély március 28 – április 26. közötti időszakra
- Kérelem az állami alapadatok díjtalan felhasználására (MvM. 05.21.)
  - Engedélyt megkaptuk: május 26-án
- Adatok átvétele: VMKH Földhivatali Főosztály
  - Ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis (DAT)
  - Az 1925. évi kataszteri felmérés térképei, felvételi előrajzai és egyéb munkarészei
  - Az 1977. évi térképfelújítás térképei, mérési vázlatai és egyéb munkarészei.
  - A belterületi fekvést érintő sajátos célú földmérési munkák 1974-től (összesen 53 db)

UAV felmérés 2020. 04.08.

- A lombosodás miatt sietnünk kellett (FAP befogadás még nem történt meg)
- Illesztőpontok: 18 db, két független GNSS meghatározás. 1-1.5 cm-es középhibák
- DJI Phantom 4 Pro UAV, 2 repülés
  - nadír irányú és oblique (ferde tengelyű, 25 fokos)
  - terepi felbontás: 1.5-2 cm, legkisebb repülési magasság: 55 m, csak navigációs GNSS
  - 1 repülés 80 perc
- Birdie Geo+ UAV, 1 repülés
  - nadír irányú, terepi felbontás: 2 cm, 110 m-es terep feletti magasság
  - fedélzeti RTK GNSS (saját bázissal), 30 perc repülés

Illesztőpontok elhelyezkedése

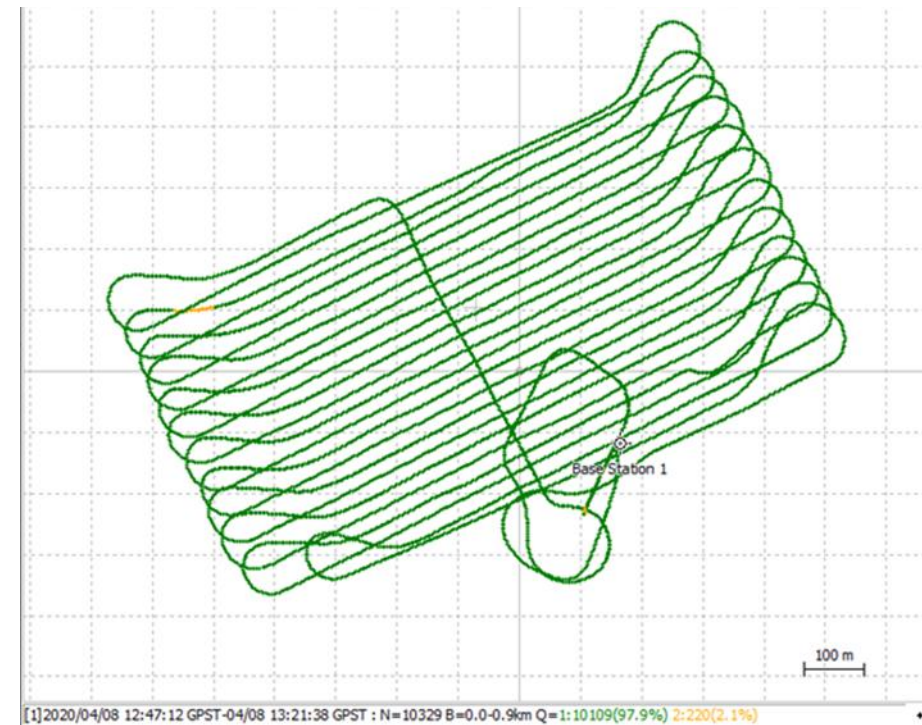

Repülési tervek

DJI Phantom 4 Pro

Birdie Geo+

Pontfelhő és ortofotó előállítás

- Pontfelhő: pontthalmaz 3D koordináta-rendszerben
- Ortofotó: perspektív és magassági torzulásoktól mentes átalakított kép
- Hagyományos ortofotó: domborzatmodell alapján, a földfelszínen értelmezett objektumok kerülnek pontosan a helyükre
- Valódi (true) ortofotó: felületmodell alapján, tárgyak (épületek) felső felületei vízszintes értelemben is torzulásmentes helyükre kerülnek (munkaigényesebb)

- Feldolgozás: 3DSurvey
- 5 illesztőpont, a többi 13 ellenőrzés

pontszám	maradék ellentmondás [m]
1	0.003
7	0.002
9	0.006
13	0.003
18	0.001

- Pontfelhő: 450 millió pont
- Ferde tengelyű felvételek: épületek oldalfalain is sok pont

Birdie

- Feldolgozás: Agisoft Metashape
- 10 cm-nél pontosabb kamera pozíciók: kevesebb illesztőpont, nagyobb megbízhatóság
- jobb fényképezőgép: kevesebb torzulás
- pontfelhő: 1.6 milliárd pont

Mobil térképezés (2020.05.15.)

- Leica Pegasus One MMS rendszer
- Útszakaszok oda-vissza felmérése: csökkenthető a kitakarás
- Már lombos időszak
- 11 nyomvonal, 4246 m
- Feldolgozás: Novatel Inertial Explorer, Leica Pegasus AutoPP szoftverek
- Pontfelhő: ETRS89 koordináták
- EOVSz transformáció

Alappont meghatározás (2020.06.11.)

4 db felmérési alappont GNSS meghatározás
ellenőrzés irány- és távméréssel

állandósítás 3 csap, 1 FENO

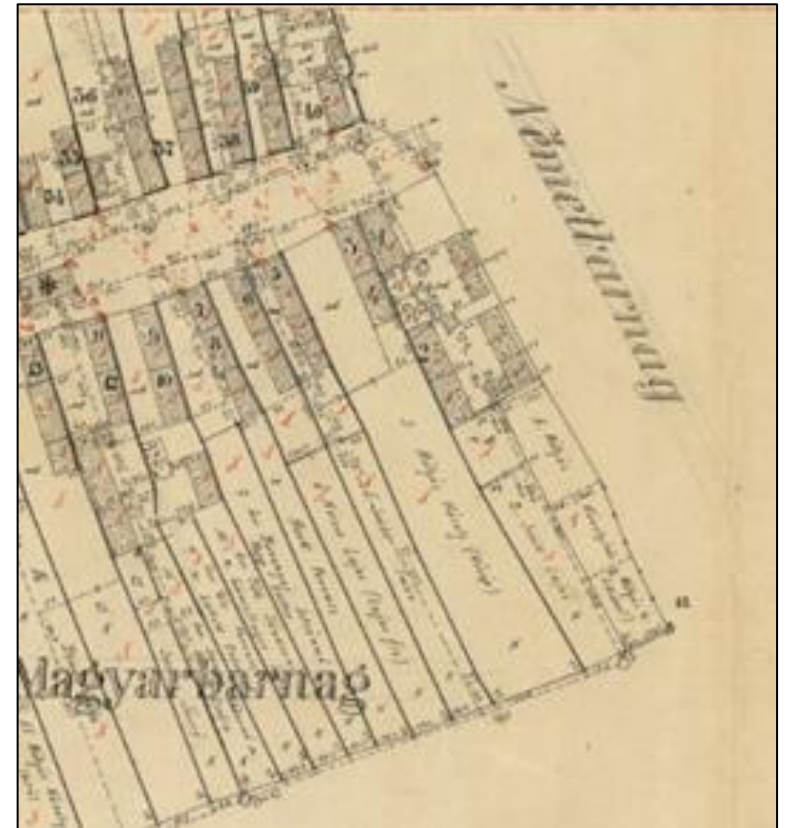
Földi lézerszkennelés (2020.06.26.)

- 2 db Leica C10, 1 db Leica P40
- álláspontok 20-25 méterenként
- lehetőleg épületek között
- 10 cm/100 m felbontás
- fényképek nem készültek
- feldolgozás: Leica Cyclone Navigator szoftver, 3 pontfelhő illesztése
- EOVS transzformáció az alappontok alapján

Tömbkontúr elhatárolása (2020.07.08.)

- Utcafronti földrészlet határpontok azonosítása, jelölése festéssel
- Csepegők megállapítása (felvételi előrajzok)
- Azonosított határpontok összemérése (DISTO)
- Elhatárolás mérési jegyzete

Részletmérés GNSS technológiával (2020.07.08.)

- Tömbkontúr kisebb pontsűrűségű szakaszain
- GNSS RTK, GNSSnet.hu
- ellenőrzés: megismételt GNSS mérésekkel

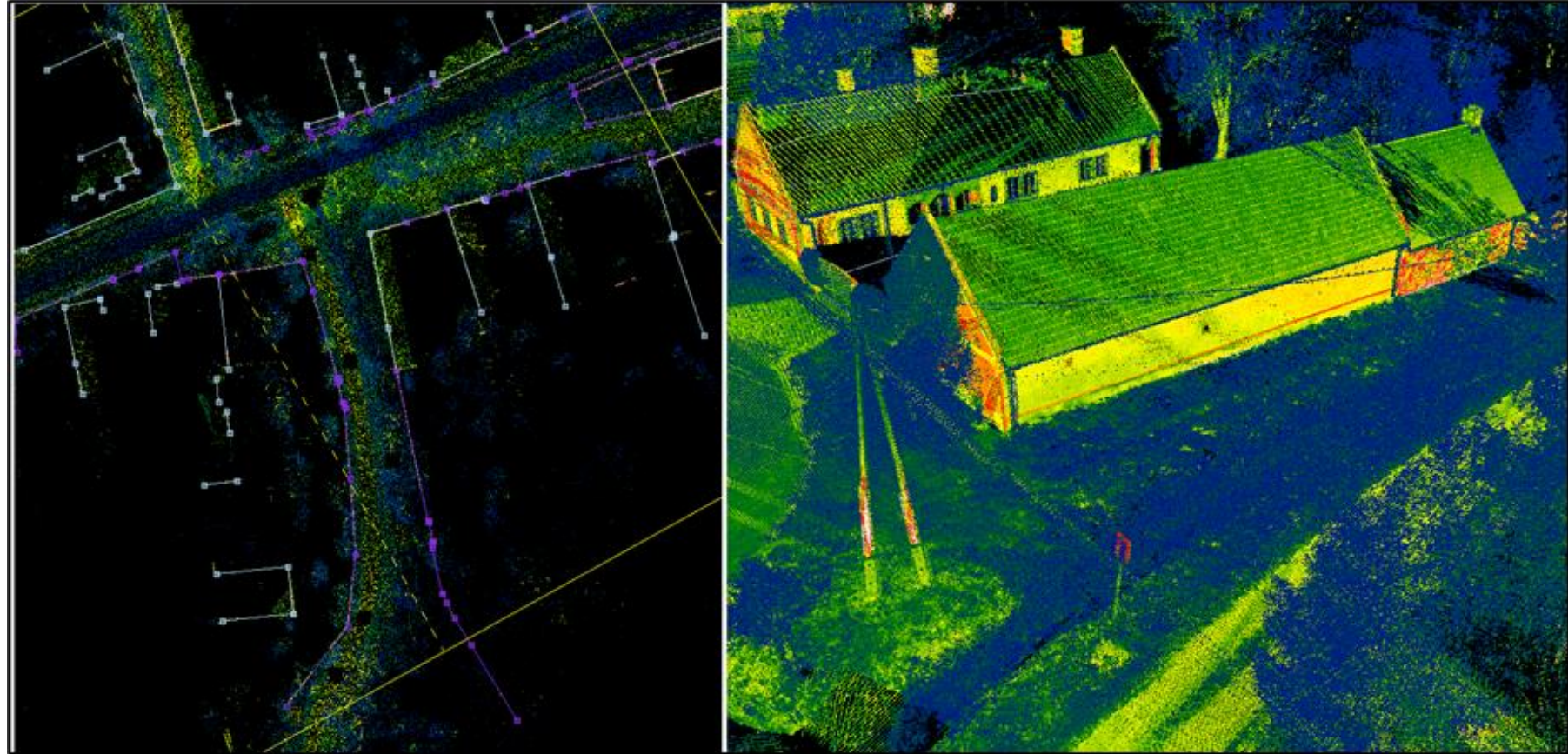
Részletmérés mérőállomással (2020.07.14.)

- Közterületi határok mentén poláris részletmérés
- Leica TCRM1203+R1000 mérőállomás
- Álláspontok: felmérési alappontok között szabadálláspont
- Mini prizma
- Belső pontok lézerrel
- Mérési jegyzet készült
- Ellenőrzés: azonos pontok mérése két álláspontról

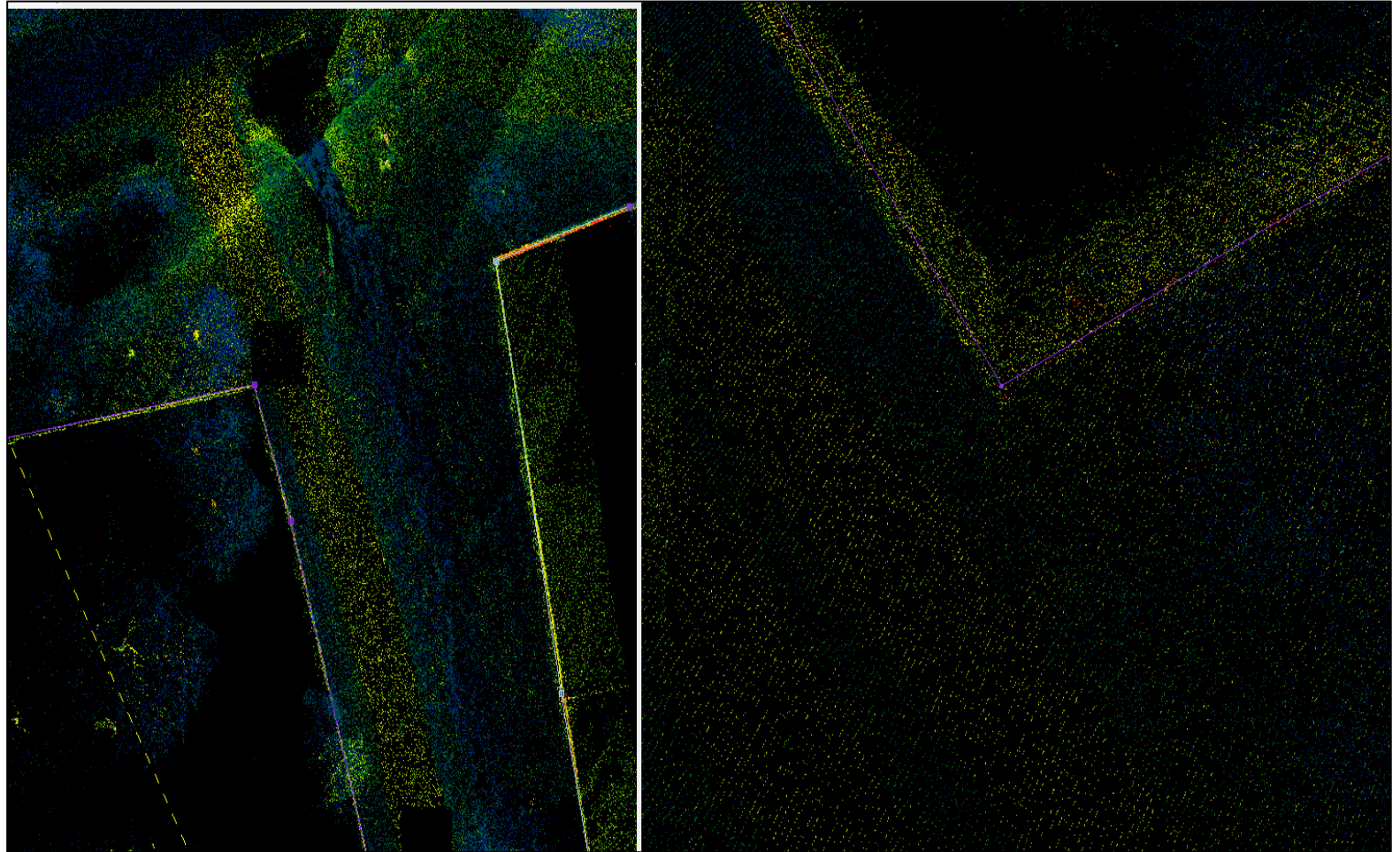
Mobil térképezés pontfelhő kiértékelése

- PCS (Point Cloud Scene) szoftver
- 2D, 3D nézet
- vektorizálás
- 2 réteg
  - épület
  - kerítés/fal
- megjelenítés
  - valós szín
  - intenzitás
  - fekete/fehér

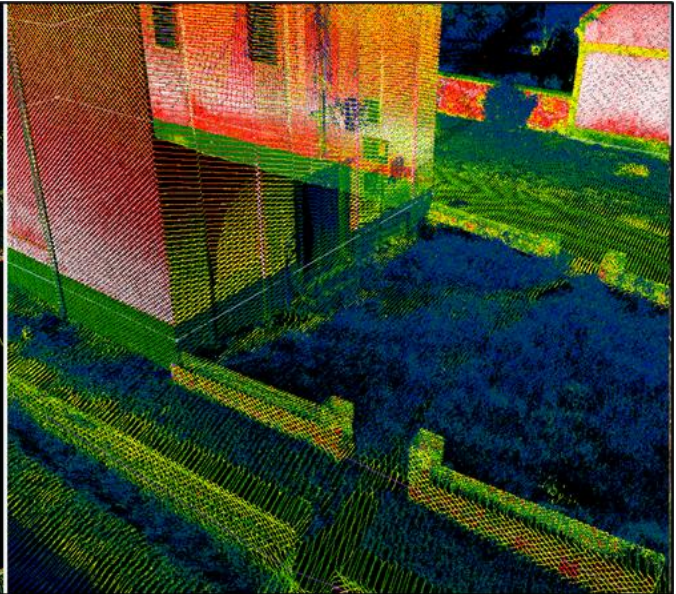
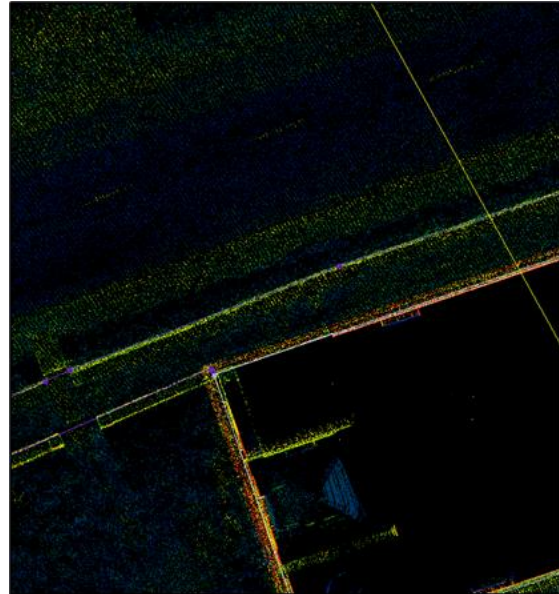
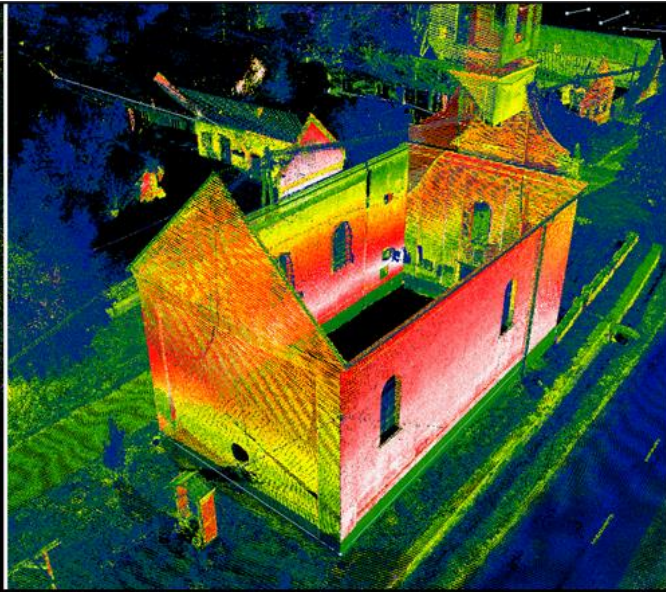
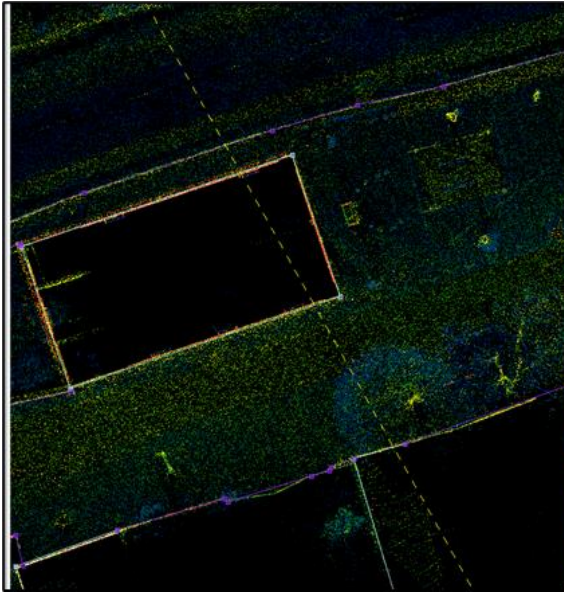
Élek, sarkok a pontfelhőben

- pontfelhő forgatása, megfelelő szög a részlet „megfogásához”
- élek, sarkok esetében igen jól alkalmazható
- a 2D néha jobb

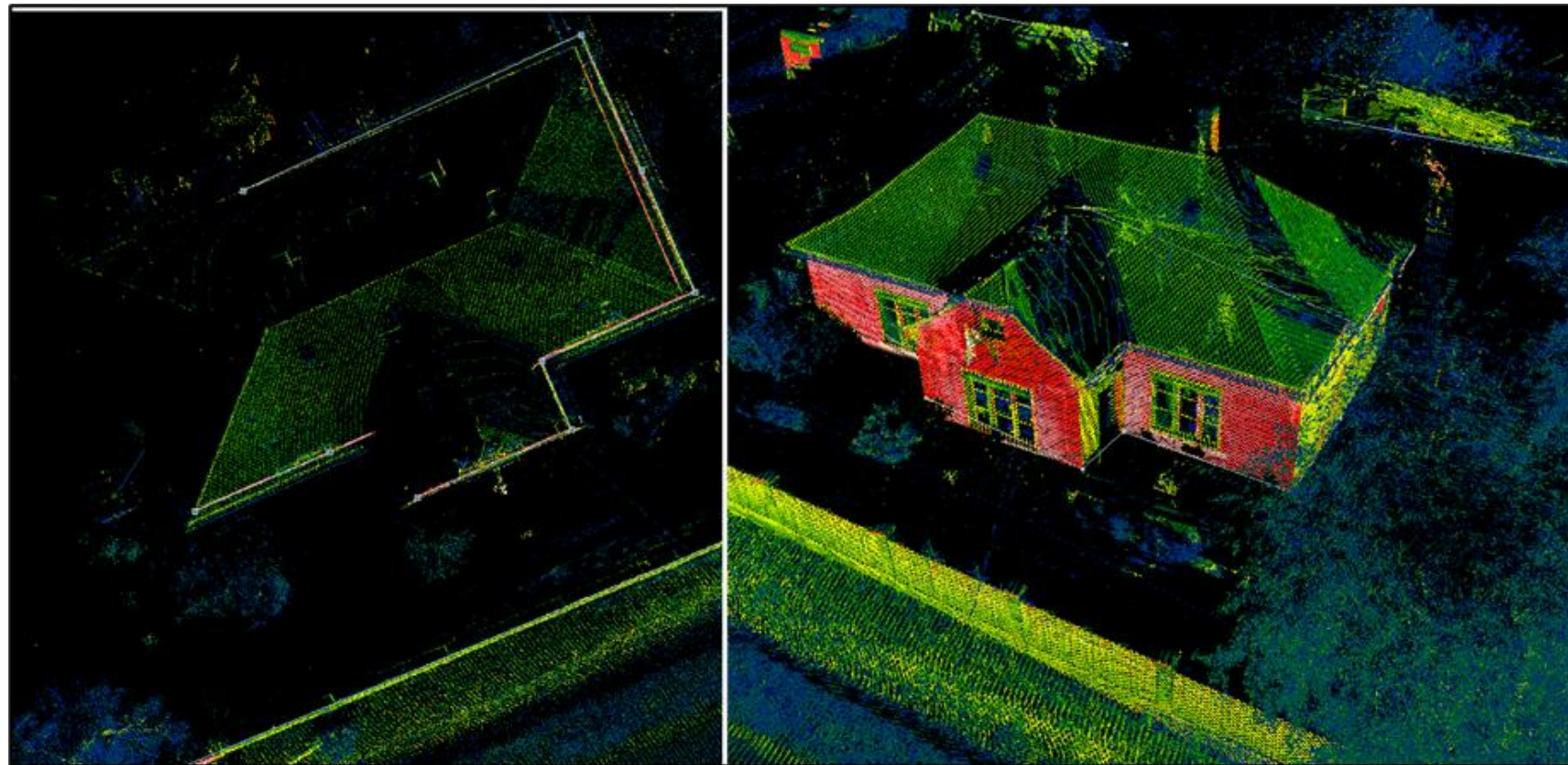
Élek leképződése a pontfelhőben

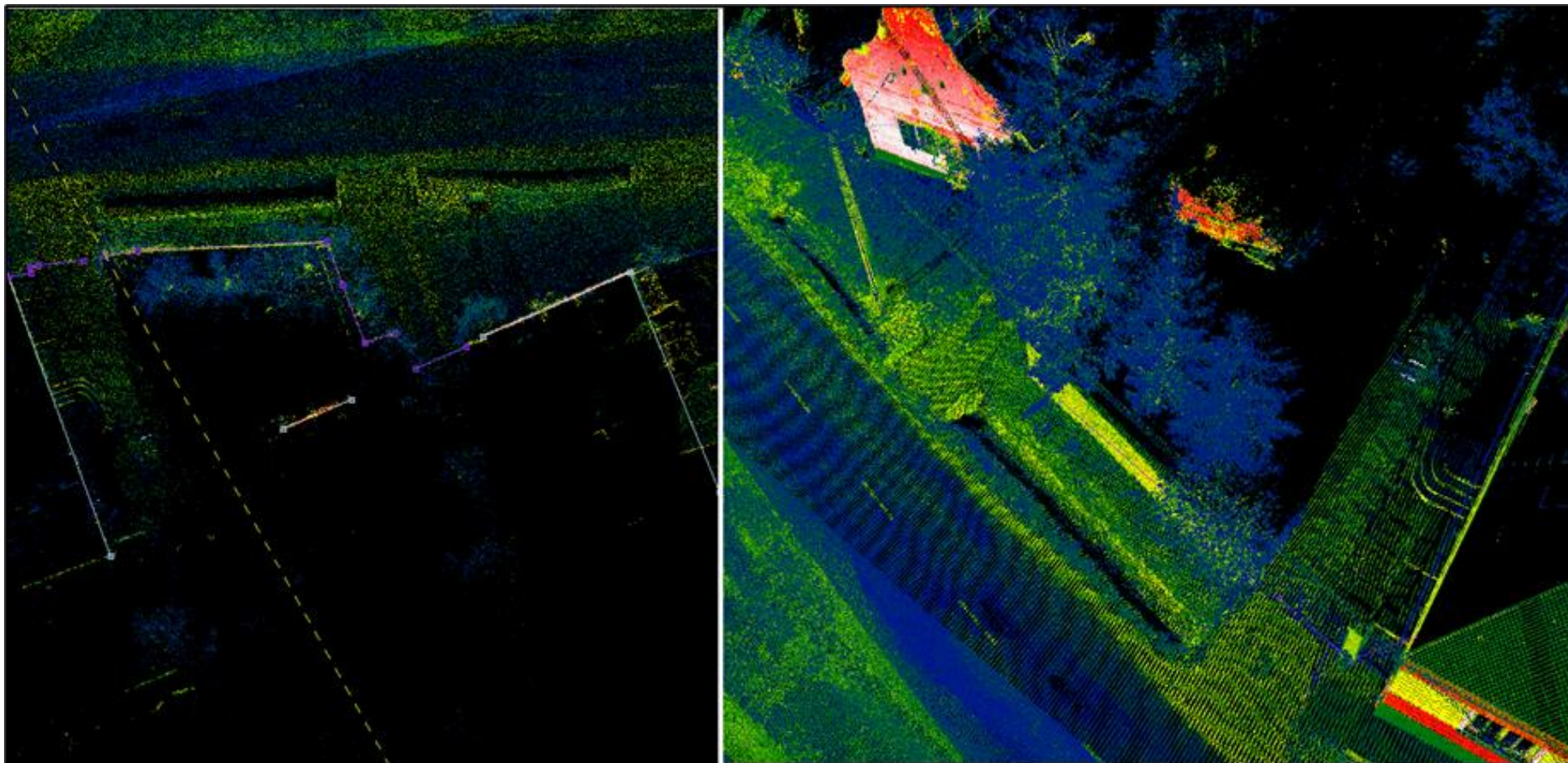
Épületek kiértékelése

- Tömbbelsőben lévő épületek
- UAV kiértékelés ellenőrzéséhez
- Falsík pontok meghatározása
- Kiértékeléshez optimális magasságban
- Eltérő intenzitás, eltérő textúra segítség a pont kiválasztásában

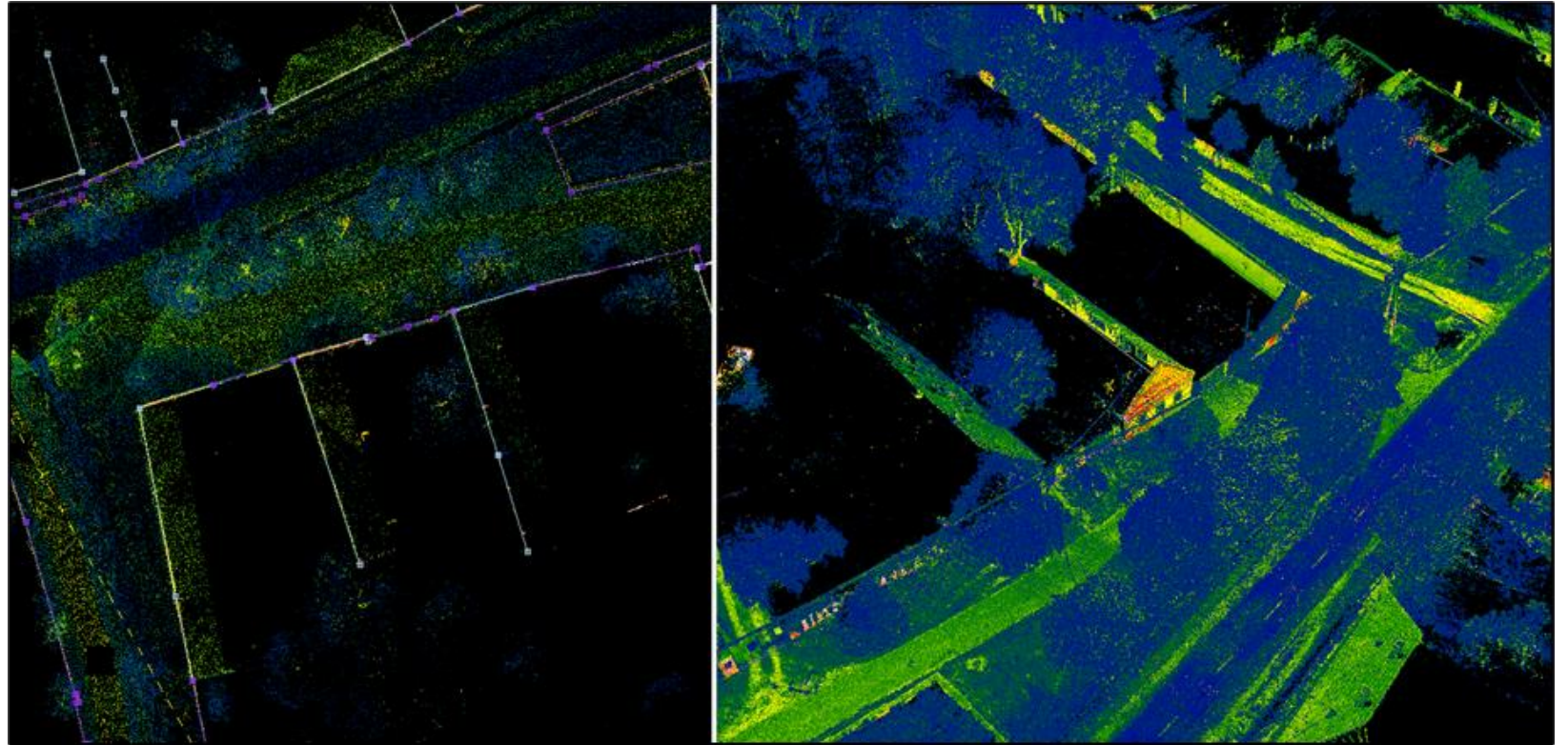

Zavaró növényzet

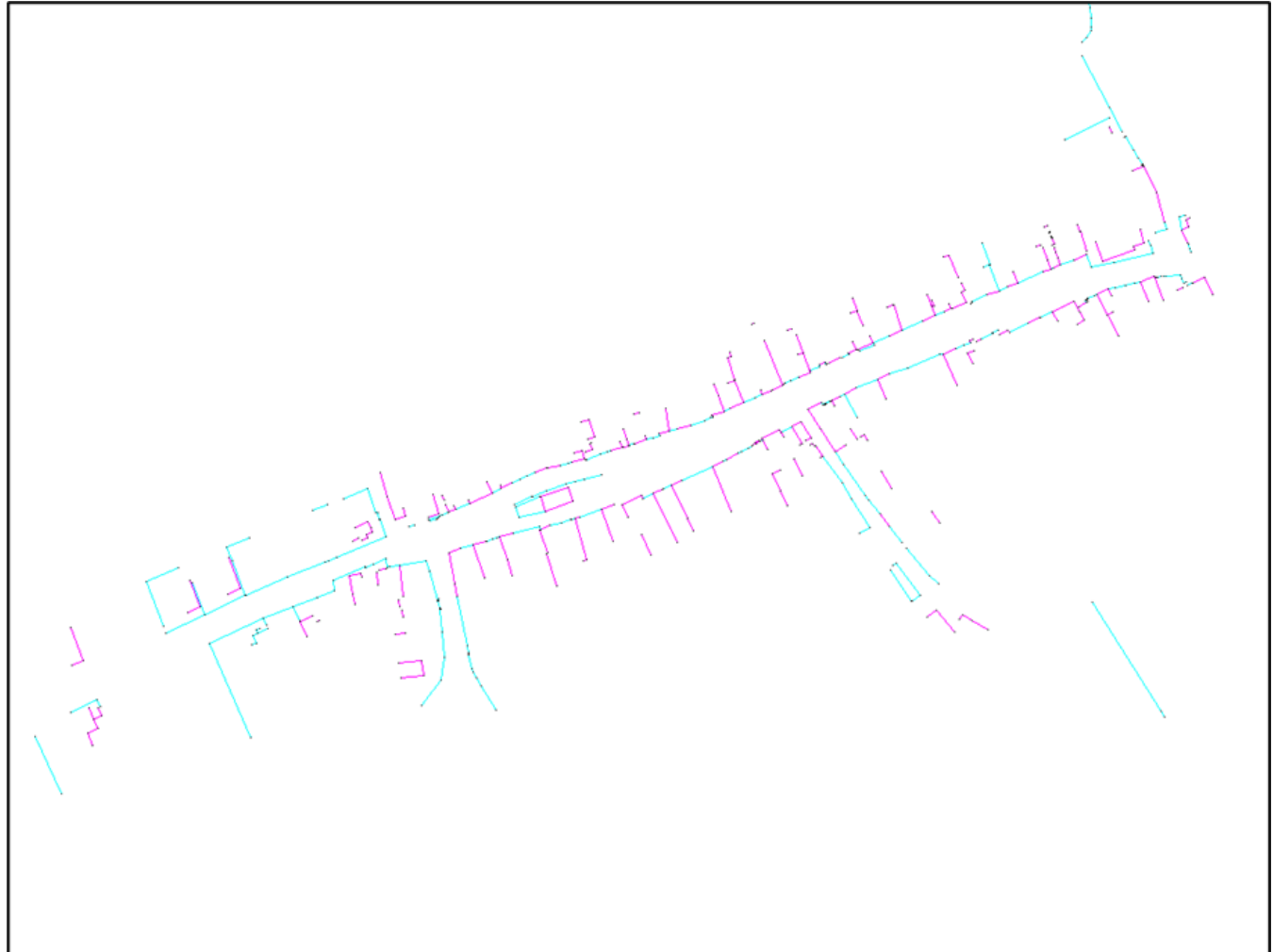
Szkenner tartomány

- Mobil szkenner vízszintes értelemben nem forog 360 fokban
- Haladási irányra fix szög, szeletek vesz fel
- Bemenő falak közül csak az egyik képződött le kiértékelhető módon

Mobil térképezés végeredménye

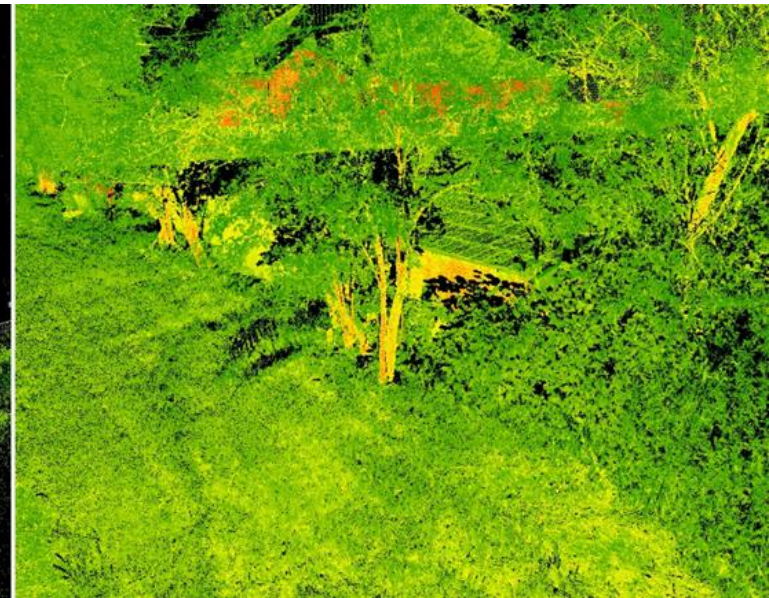
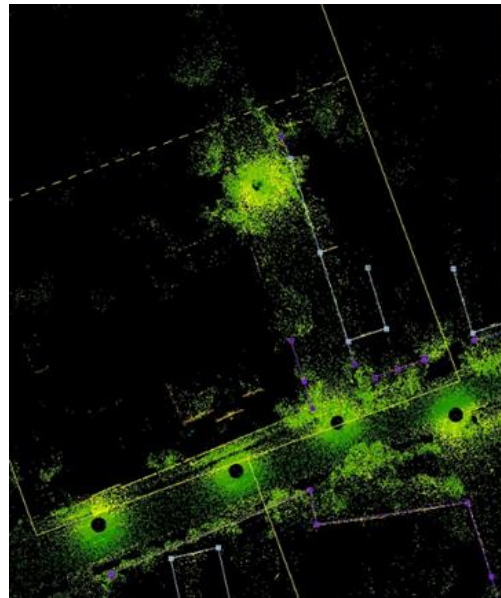
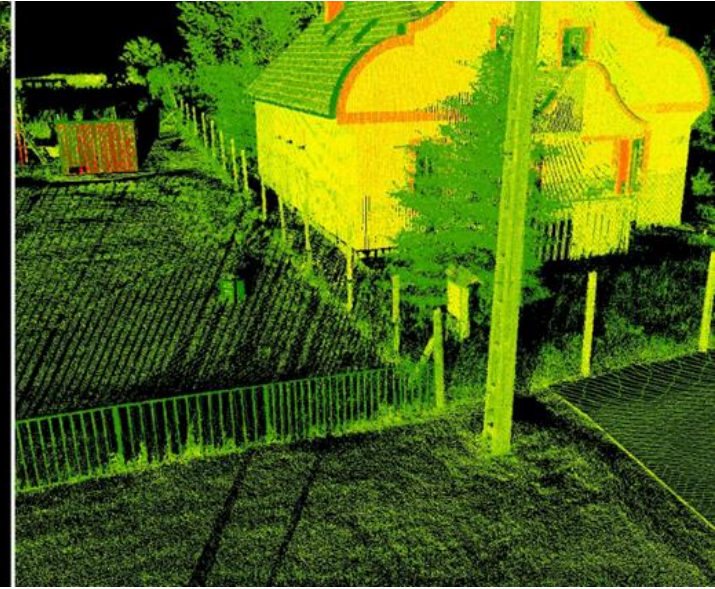
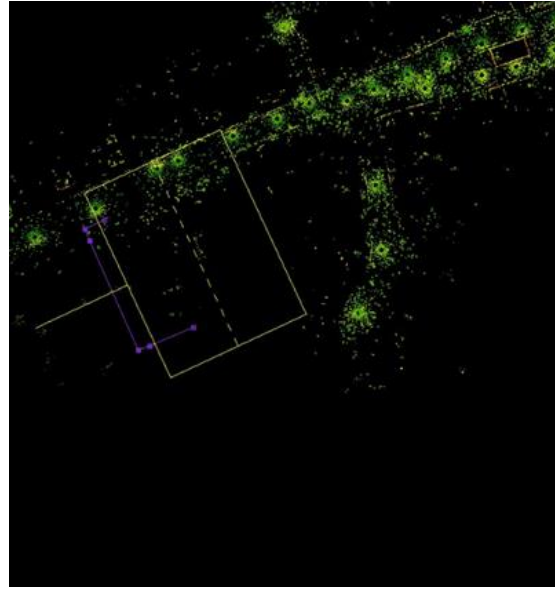
- Utcafront majdnem teljesen kiértékelhető
- Kiegészítő helyszínelés szükséges
- Épületek térképezéséhez nem elegendők az adatok
- Kiegészítés helyszíni mérés vagy UAV technológia

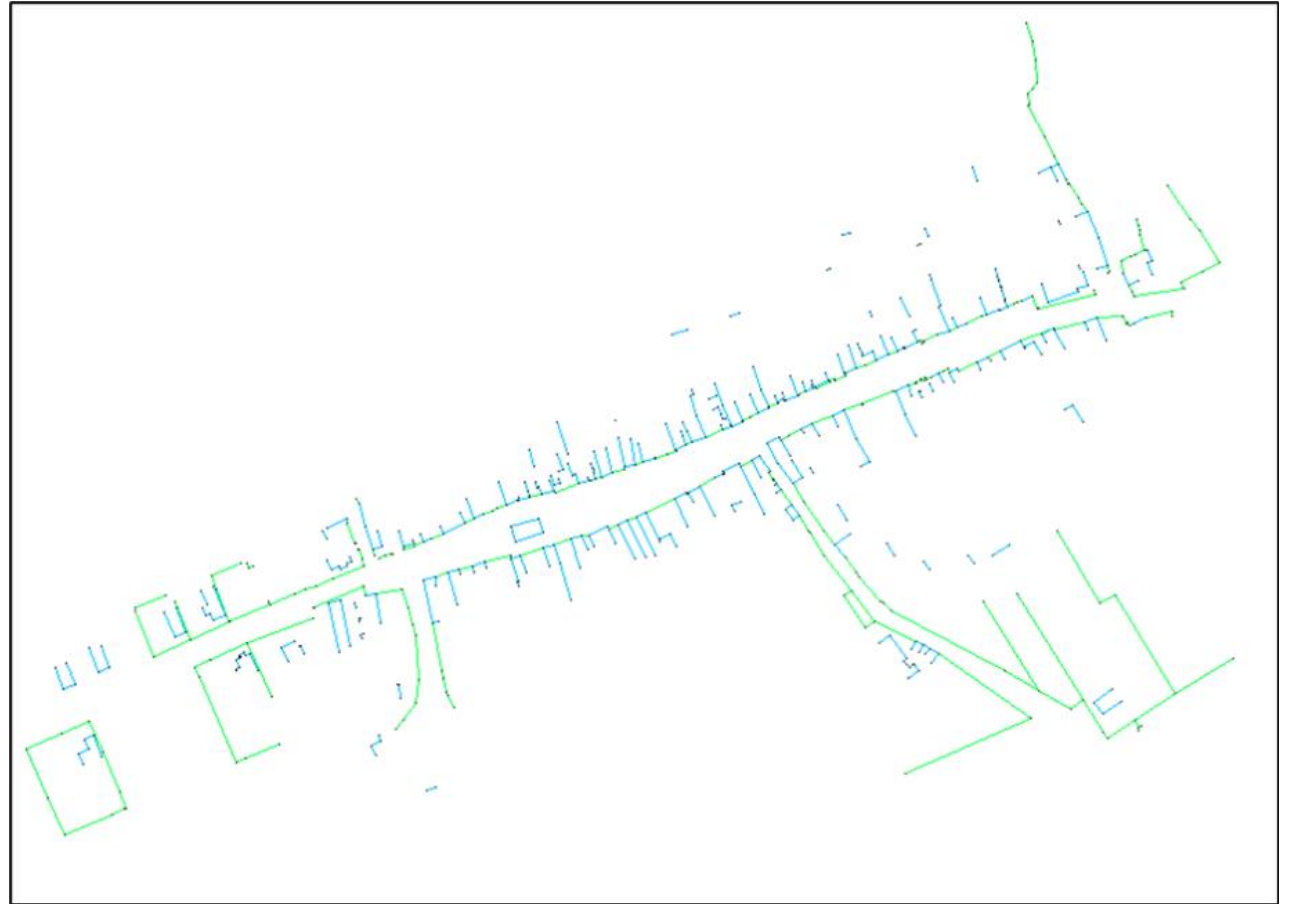
Földi lézerszkennelés pontfelhő kiértékelése

- Hasonló a mobil kiértékeléshez
- Az ott leírtak itt is érvényesek
- Zavaró növényzet

Földi szkenner pontfelhő kiértékelés végeredménye

- Kb. 30 %-kal több részlet, mint a mobil rendszernél (tömbön belül)
- Terepi ráfordítás háromszoros
- Feldolgozás közel azonos idő
- Helyszínelés
- Épületek teljes térképezésére nem alkalmas
- Földi vagy UAV kiegészítések kellenek
- Minőség-ellenőrzéshez részben alkalmas

UAV ortofotó és pontfelhő kiértékelése

- Birdie drón valódi ortofotó, 2 cm terepi felbontás
- Kiértékelés ITR szoftverrel (4 kép)
- Tömbkontúr földi mérés, így itt elsősorban a tömbbelső a lényeg
- Cél: az ingatlanokra ne kelljen bemenni
- Kerítések, falak jól azonosíthatók
- Belső használatok jól látszanak
- Mért kerítések kiértékelése, átlagos eltérés 10 cm
- **Gyakorlott IRM szakember az elhatárolás munkafázist el tudja végezni**

Épületek tetővonalának kiértékelése

- Valódi ortofotó:
épületek tetővonalai
EOV helyesen
- Jól kiértékelhetők
- Analóg
sztereofotogrammetria
70-es, 80-as években
- Eresz méretek helyszíni
mérésből

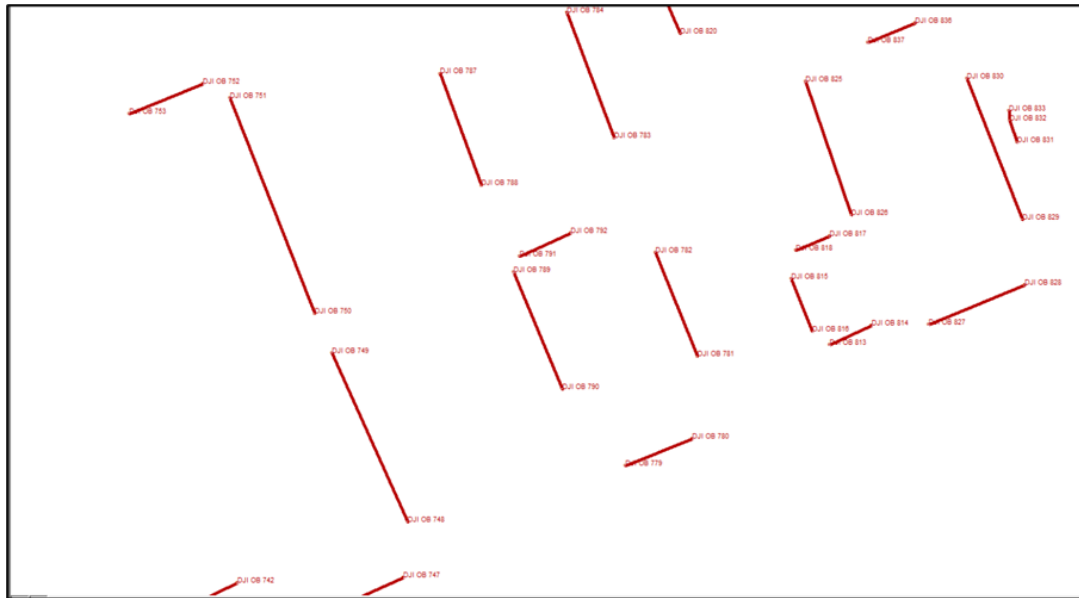
Eresz méretek meghatározása

- DJI Phantom pontfelhő (ferde tengelyű kamera képei is)
- PCS szoftver
- Vektorizálás
  - Épület falsíkok meghatározása
  - Elegendő egy rövidebb szakasz is
- Pontfelhő forgatása, eltérő magasságok
- Shape formátum ITR-be

Falsíkok

Falsík szakaszok ITR-ben

Falsík szakaszok a kiértékelt tetővonalakkal együtt ITR-ben

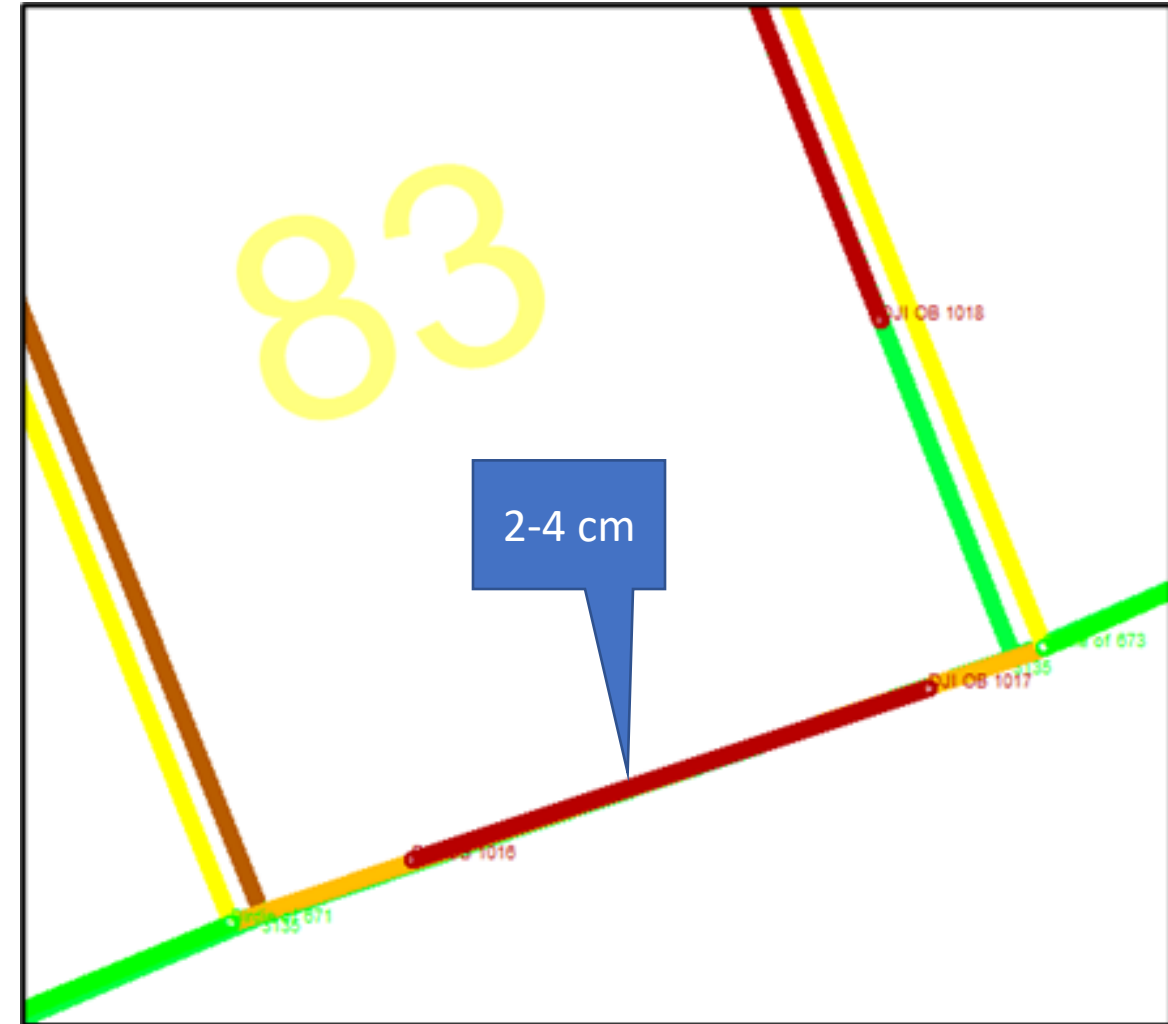
Eresz méretekkel javított épületek

Oromfalas épületek kiértékelése

(sárga: ortofotó, piros: pontfelhő, zöld: mért)

Térképszerkesztés

- Teljességre törekedtünk, az állami alapadatok vonatkozásában (kivétel címadatok)
- ITR
- Felhasznált adatok, dokumentumok:
  - ingatlan-nyilvántartási térkép
  - 1925-ös felvételi előrajzok (kis mértékben)
  - sajátos célú munkák
  - általunk végzett földi felmérés adatai
  - UAV kiértékelés adatai
- A térkép váza a földi felmért tömbkontúr
- Tömbbelső birtokhatárok: ortofotó
- Nem azonosítható határ: „visszatervezés”

Határvonalak „visszatervezése”

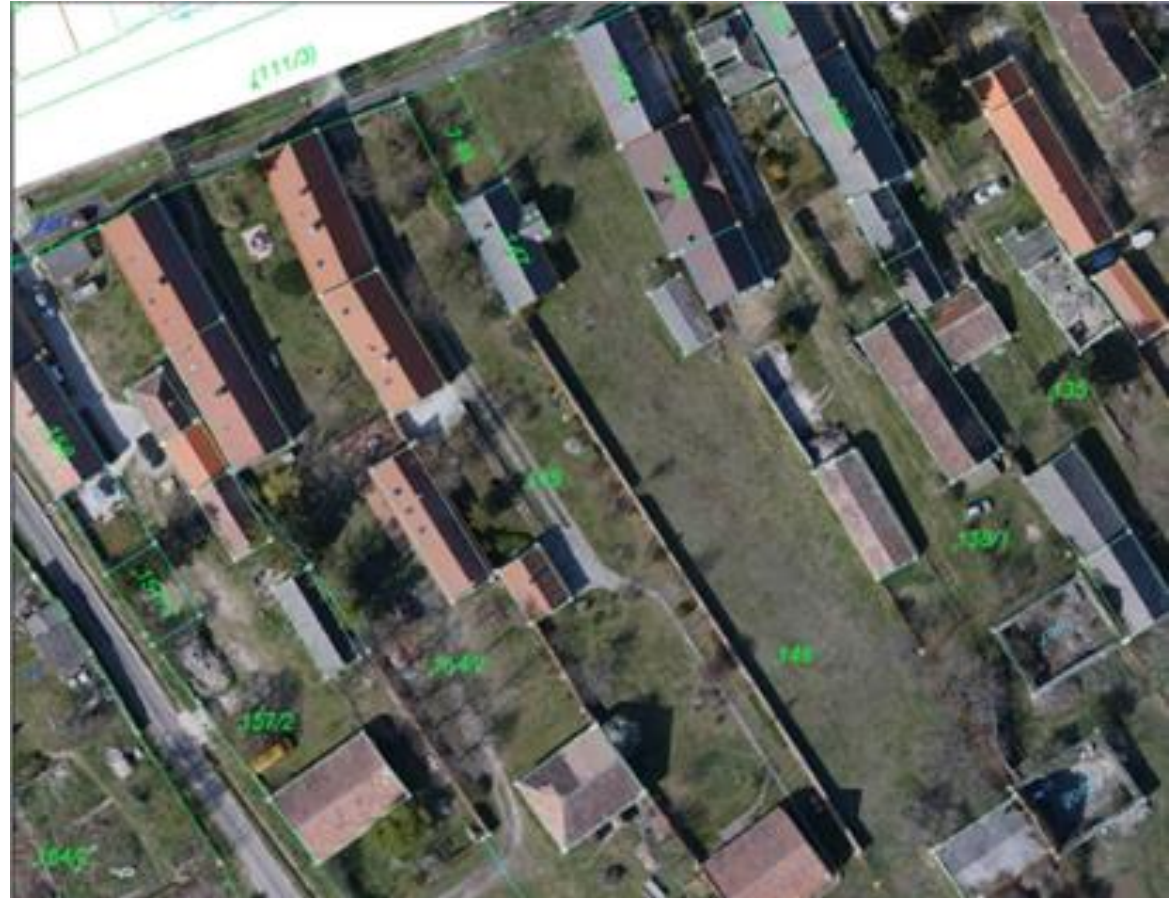
- Térképi határvonal átvétele
- Területi adatok alapján
- Felvételi előrajzok mérési adatai

Közös udvarok

- Barnagi sajátosság
- Sok esetben az épületek külön ingatlanok
- Több épület ingatlanhoz egy közös udvar tartozik
- Előfordult, hogy az épületet már lebontották, a határvonalat visszaállítottuk

„Csepegős” határvonalak

- Szintén jellegzetessége a településnek
- Épületek sok esetben az oldalhatáron, vagy „csepegővel” vagy anélkül
- Utcafronti elhatárolás, kerítések, korábbi térképi (felvételi előrajzok) ábrázolása

Telekhatáron álló kút

Kódolás

- 8/2018. (VI.29.) AM rendelet szerint
- 3-mal kezdődő, numerikus értékű kód: földi meghatározás, bedolgozott numerikus munkák
- 4-gyel kezdődő, grafikus értékű kód: UAV meghatározás és visszatervezett határvonalak
- Véleményünk: UAV meghatározás pontjai: 3.5

Területszámítás

- ITR-ben
  - 10 – mért, vagy korábbi munkarészből átvett földrészlet határvonal
  - 11 – helyrajzszám
  - 82 – visszatervezett földrészlet határvonal
  - 310 – fotogrammetriai kiértékelésből származó határvonal
- BEVET területkimutatás 2007-ből, listát kiegészítettük
- Területi eltérések tételes vizsgálatára nem tértünk ki, de javarészt a 100 év megváltozott birtoklási viszonyaira vezethetők vissza

sors z.	Ingatlan-nyilvántartás			BEVET (digitalizálás)					FAP projekt			
	Hrsz	Művelési ág	Terület	Hrsz	Művelési ág	Terület	Eltérés	%	Hrsz	Terület	Eltérés	%
1.	6	lakóház, udvar, gazdasági épület	2172	6	lakóház, udvar, gazdasági épület	2208	36	2%	6	2161	-11	-1%
2.	7	gazd. ép és udvar	3891	7	gazd.ép és udvar	4010	119	3%	7	3941	50	1%
3.	8	közút	698	8	közút	718	20	3%	(8)	820	122	15%
4.	9	lakóház, udvar, gazdasági épület	1051	9	lakóház, udvar, gazdasági épület	949	-102	10 %	9	869	-182	-21%
5.	10	beépítetlen terület	193	10	beépítetlen terület	153	-40	21 %	10	163	-30	-18%
6.	11	beépítetlen terület	112	11	beépítetlen terület	88	-24	21 %	11	94	-18	-19%
7.	12	beépítetlen terület	132	12	beépítetlen terület	113	-19	14 %	12	113	-19	-17%
8.	13	beépítetlen terület	733	13	beépítetlen terület	657	-76	10 %	13	659	-74	-11%
9.	14	árok	548	14	árok	590	42	8%	14	806	258	32%
10.	15	lakóház, udvar, gazdasági épület	5380	15	lakóház, udvar,3 gazdasági épület	5436	56	1%	15	5343	-37	-1%
11.	16	beépítetlen terület	418	16	beépítetlen terület	407	-11	3%	16	409	-9	-2%
12.	17	közös udvar	1374	17	4 gazdasági épület és közös udvar	1384	10	1%	17	1451	77	5%

DAT adatbázis létrehozása

- Topológiai ellenőrzés
- Objektumféleségek kódolása
- ITR

Vizsgálatok, elemzések

A hatályos alaptérkép geometriai pontossága

- Település nyugati felében numerikus telekalakítás, rendben
- Más részeken nagy eltérések
- 280 pontból álló, reprezentatívnak tekinthető minta vizsgálata
- Véleményünk szerint transzformáció nem lehet megoldás, igen változó eltérések tömbön belül is

	eltérés hatályos DAT [m]
átlag	1.67
szórás	1.35
maximum	7.89
minimum	0.04

Illesztőpontok ellenőrző kiértékelése

- DJI Phantom 4 Pro ortofotó és pontfelhő
- Illesztőpontok visszamérése (csak 5 pont vett részt az előállításban)
- A pontok hibái mellett tartalmazzák a mérés bizonytalanságát is

psz	GNSS koordináták			pontfelhő eltérések			ortofotó eltérések	
	Y	X	M	dY	dX	dM	dY	dX
1	551219.67	182831.89	278.75	0.00	0.00	-0.02	0.01	0.02
2	551111.32	182784.64	279.48	0.09	0.02	0.01	-0.02	-0.04
3	551021.03	182750.11	279.26	-0.02	-0.05	0.01	-0.03	-0.08
4	550940.39	182667.62	279.53	-0.08	-0.01	0.01	-0.03	-0.09
5	550851.71	182614.89	278.75	-0.06	0.06	-0.04	0.06	-0.02
6	550717.48	182464.44	284.77	-0.08	0.02	0.01	0.14	-0.05
9	550760.56	182243.07	290.29	-0.01	0.03	-0.02	0.02	-0.02
10	550956.51	182216.19	288.35	-0.13	0.00	-0.01	-0.03	-0.01
11	551088.54	182276.54	294.79	-0.08	0.01	-0.01	0.02	0.01
12	551250.42	182315.08	303.19	-0.04	0.04	0.01	0.00	0.03
13	551057.04	182475.63	290.74	-0.02	0.04	0.00	0.02	0.00
14	550899.66	182419.96	284.70	-0.02	0.02	-0.02	0.01	-0.01
15	550782.01	182383.34	285.00	-0.05	0.03	-0.01	0.01	-0.04
16	551144.33	182512.86	293.03	-0.03	0.02	0.01	0.03	0.01
17	551381.14	182597.70	290.22	0.03	0.00	0.00	0.04	-0.01
18	551419.31	182492.50	293.85	-0.03	-0.02	0.01	0.01	-0.02
			átlag	-0.03	0.01	0.00	0.02	-0.02
			szórás	0.05	0.03	0.02	0.04	0.03
			maximum	0.09	0.06	0.01	0.14	0.03
			minimum	-0.13	-0.05	-0.04	-0.03	-0.09

Részletpontok geometriai helyzetének vizsgálata földi felmérés – lézer szkennerek

- A többféle adatgyűjtési technológia lehetővé tette azok nagytömegű összehasonlítását
- AutoCad makró
- Manuális ellenőrzés
- Vizsgálat:
  - 652 földi felmérésből származó pont
  - 205 db mobil térképezésből származó pont
  - 234 db statikus szkennelésből származó pont
- Nagyobb eltérések vizsgálata: elhatárolásbeli különbségek

Jellemző eltérések a szkenneres eljárásoknál a földi felméréshez képest

	eltérés mobil [m]	eltérés statikus [m]
átlag	0.072	0.058
szórás	0.048	0.042
maximum	0.218	0.276

Részletpontok geometriai helyzetének vizsgálata földi felmérés és lézer szkennerek - UAV

- Fotogrammetriai kiértékelésből származó pontok vizsgálata
- Földi = lézer
- Földi meghatározású ellenőrző pontok: 24 db
- Mobil mérőrendszerből: 44 db
- Statikus kiértékelésből: 80 db
- Egy kiugró (50 cm-es) érték, nehezen azonosítható falsík

Jellemző eltérések a képillesztésen alapuló pontfelhő kiértékelésekor a többi felméréshez képest

	eltérés földi [m]	eltérés mobil [m]	eltérés statikus [m]
átlag	0.178	0.095	0.101
szórás	0.101	0.045	0.055
maximum	0.521	0.192	0.236

Részletpontok geometriai helyzetének vizsgálata lézer szkennerek – UAV (2)

- Szkennerekkel kiértékelt épület vonalpontok vizsgálata (nem töréspontok)
- Távolság az UAV épület határvonaltól
- 284 db további ellenőrző méret

*Jellemző távolságtérési értékek épületeknél
a képpillesztésen alapuló pontfelhő kiértékelésekor
a többi felméréshez képest*

	távolságtérési [m]
átlag	0.104
szórás	0.102

Időráfordítások kimutatása

Térképfelújítás időráfordítás

munkafázis	idő ráfordítás (nap)	mérnök (fő)	techniku s (fő)	mérnö k (nap)	techniku s (nap)
előkészítés (repülési engedély, adatok igénylése)	1	1		1	
légi fényképezés drónnal (illesztőpontok elhelyezése és meghatározása)	1	1	1	1	1
digitális ortofotó, pontfelhő előállítása (gépidő nélkül)	1	1		1	
mobil lézerszkennelés	1	1	1	1	1
mobil lézerszkennelés pontfelhő előállítás	1	1		1	
statikus lézerszkennelés	2	1	1	2	2
statikus lézerszkennelés pontfelhő előállítás	1	1		1	
alappontsúrités	1	1	1	1	1
alappontsúrités irodai munkák	1	1		1	
tömbkontúr elhatárolás (szalagos méréssel)	1	1	1	1	1
tömbkontúr földi felmérése	1	1	1	1	1
tömbkontúr szerkesztése	2	1		2	
mobil lézerszkennelés pontfelhő kiértékelés	2	1		2	
statikus lézerszkennelés pontfelhő kiértékelés	2	1		2	
ortofotó kiértékelése	2	1		2	
ferde tengelyű kamerával készült pontfelhő kiértékelése	2	1		2	
térképszerkesztés	4	1		4	
területszámítás, DAT	1	1		1	
záró munkálatok	1	1		1	
			összesen	28	7

Térképfelújítás időráfordítás (szkenneres technológiák nélkül)

munkafázis	idő ráfordítás (nap)	mérnök (fő)	technikus (fő)	mérnök (nap)	technikus (nap)
előkészítés (repülési engedély, adatok igénylése)	1	1		1	
légi fényképezés drónnal (illesztőpontok elhelyezése és meghatározása)	1	1	1	1	1
digitális ortofotó, pontfelhő előállítása (gépidő nélkül)	1	1		1	
alappontsúrités	1	1	1	1	1
alappontsúrités irodai munkák	1	1		1	
tömbkontúr elhatárolás (szalagos méréssel)	1	1	1	1	1
tömbkontúr földi felmérése	1	1	1	1	1
tömbkontúr szerkesztése	2	1		2	
ortofotó kiértékelése	2	1		2	
ferde tengelyű kamerával készült pontfelhő kiértékelése	2	1		2	
térképszerkesztés	4	1		4	
területszámítás, DAT	1	1		1	
záró munkálatok	1	1		1	
			összesen	19	4

Földi új felmérés időráfordítása

(a becsült ráfordítások képzett, a technológiákban jártas, az eszközöket rutinosan használó szakembereket feltételeznek)

Földi újfelmérések szükséges munkafázisai és azok százalékos aránya (korábbi tapasztalatok alapján)

munkafázis	%
előkészítés, alappontsűrítés	10
elhatárolás	20
részletmérés, attribútum adatgyűjtés	30
feldolgozás, térképszerkesztés	20
területszámítás, DAT, minőségellenőrzés	15
záró munkálatok	5

Földi újfelmérés időráfordítás becslés

munkafázis	idő ráfordítás (nap)	mérnök (fő)	technikus (fő)	mérnök (nap)	technikus (nap)
előkészítés	1	1		1	
alappontsűrítés	3	1	1	3	3
alappontsűrítés irodai munkák	3	1		3	
földrészlet elhatárolás (szalagos méréssel)	8	1	1	8	8
részletmérés	12	1	1	12	12
térképszerkesztés	8	1		8	
területszámítás, DAT, minőség-ellenőrzés	3	1		3	
záró munkálatok	2	1		2	
			összesen	40	23

Javaslatok (ami jelen tanulmányba nem fért bele)

- Épület falsíkok manuális azonosítása – félautomatikus technika (további kutatást igényel)
- Tulajdonosi elhatárolás időigényes. Tulajdonosi egyeztetés előre meghirdetett időpontban a település egy arra alkalmas helyiségében. (földmérő szakember, digitális ortofotó, egyeztetési jkv.)
- Valódi ortofotó, színezett pontfelhő további felhasználási lehetőségei (pl. közterületi műszaki térkép)
- Konkrét jogszabályi javaslatokat tanulmányunkban nem fogalmaztunk meg, de e munka során szerzett tapasztalatainkkal állunk a jogalkotás rendelkezésére.

Összefoglalás

Az elavult ingatlan-nyilvántartási térképek korszerű technológiák bevonásával felújíthatók. Javasoljuk, hogy a tömbkontúr elhatárolással és földi felméréssel kerüljön térképezésre. A tömbön belüli tartalom a bedolgozható korábbi adatokból és pilóta nélküli légi járművekkel készített digitális ortofotó és pontfelhő kiértékeléséből előállítható. Az így elkészült földmérési alaptérkép állami átvételt követően alkalmas az ingatlan-nyilvántartás átalakítására.

A földi távérzékelési eljárások (lézerszkenneres technológiák) a felújításokba bevonhatók, a minőséget javítják. Gazdaságosságuk egyedi mérlegelést igényel.

Köszönet

Jelen módszertani útmutató kidolgozásában, az elvégzett mérési és feldolgozási munkákban a FAP pályázatban nevesített szakértők mellett több szakember is részt vett:

BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék: Dr. Égető Csaba

ÓE Alba Regia Műszaki Kar, Geoinformatikai Intézet: Dr. Kovács Miklós

Pannon Geodézia Kft.: Balogh József, Lehoczky Máté, Kajtár Dóra, Király Tamás, Mayerhofer Attila, Salamon Tamás, Szolga Attila

Geodézia Kft.: Jókai Zoltán, Hajpál István

Köszönjük a kollégák munkáját!

Tagozati honlap